

Šablona III/2 – Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

PRVOUKA

DOMOV – MÍSTO, KDE ŽIJÍ

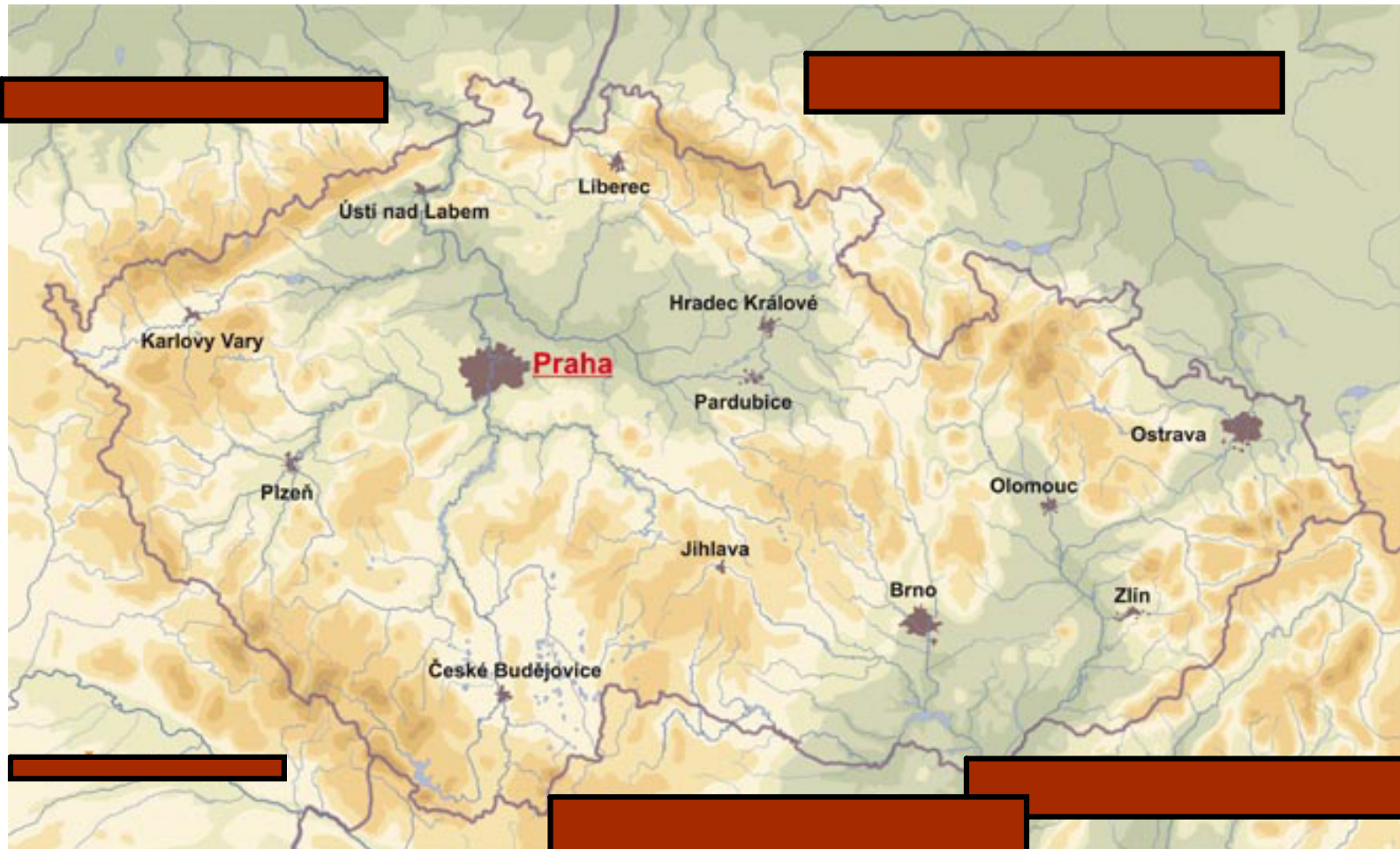
Vzdělávací oblast	Člověk a jeho svět
Vzdělávací obor	Člověk a jeho svět
Tematický okruh	Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Rozmanitost přírody
Anotace	Soubor slouží k vyvození učiva a prohloubení znalostí žáků. Žáci si prohlédnou mapu ČR, odkryjí názvy sousedních států. Seznámí se se státními symboly, vyslechnou státní hymnu a na závěr hádají obrázek Prahy jeho postupným odkrýváním. Druhá část je prezentací obce Opatovice. Žáci se seznámí s textem, zhlédnou fotografie významných budov a míst v obci, společně okomentují. Na mapě vyhledají důležitá místa a popíší cestu z domova do školy.
Klíčová slova	Domov, vlast, hlavní město, prezident, státní symboly, sousední státy, obec, fotografie, mapa
Druh učebního materiálu	DUM – SMART Notebook 10
Cílová skupina / ročník	1. stupeň / 2.
Autor	PaedDr. Jana Šenkýřová
Vytvořeno	květen 2012
Použité zdroje a materiál:	Dětský obrázkový slovník MediaDIDA. Použito se souhlasem autora. Letecký snímek Opatovic [cit. 2012-05-01] < http://www.opatovice.eu/9-2011/g-7007/id_obrazky=9230&typ_sady=1&p1=3857 > Fotografie obce – autorka.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je PaedDr. Jana Šenkýřová

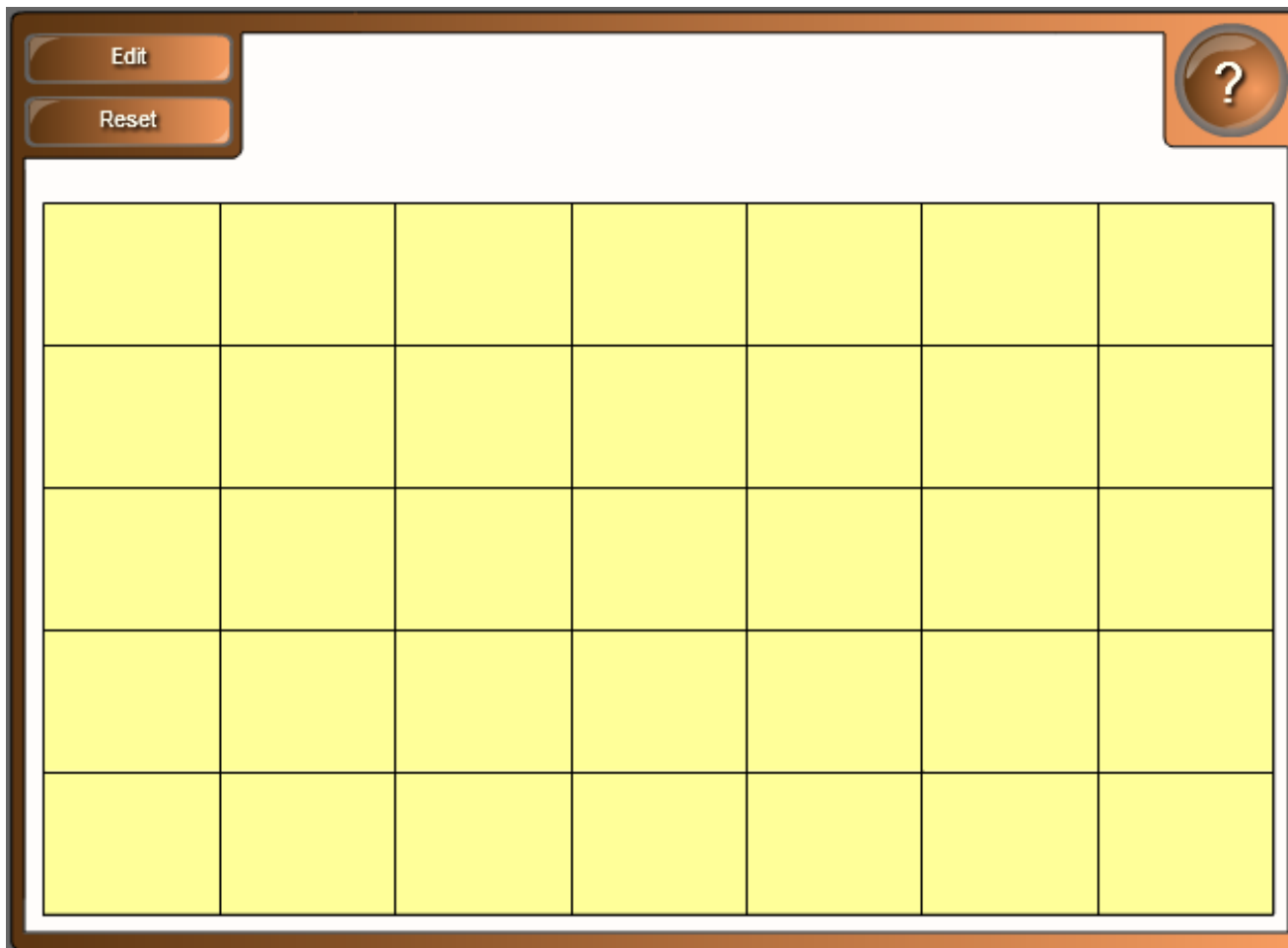
Naše vlast se jmenuje Česká republika.

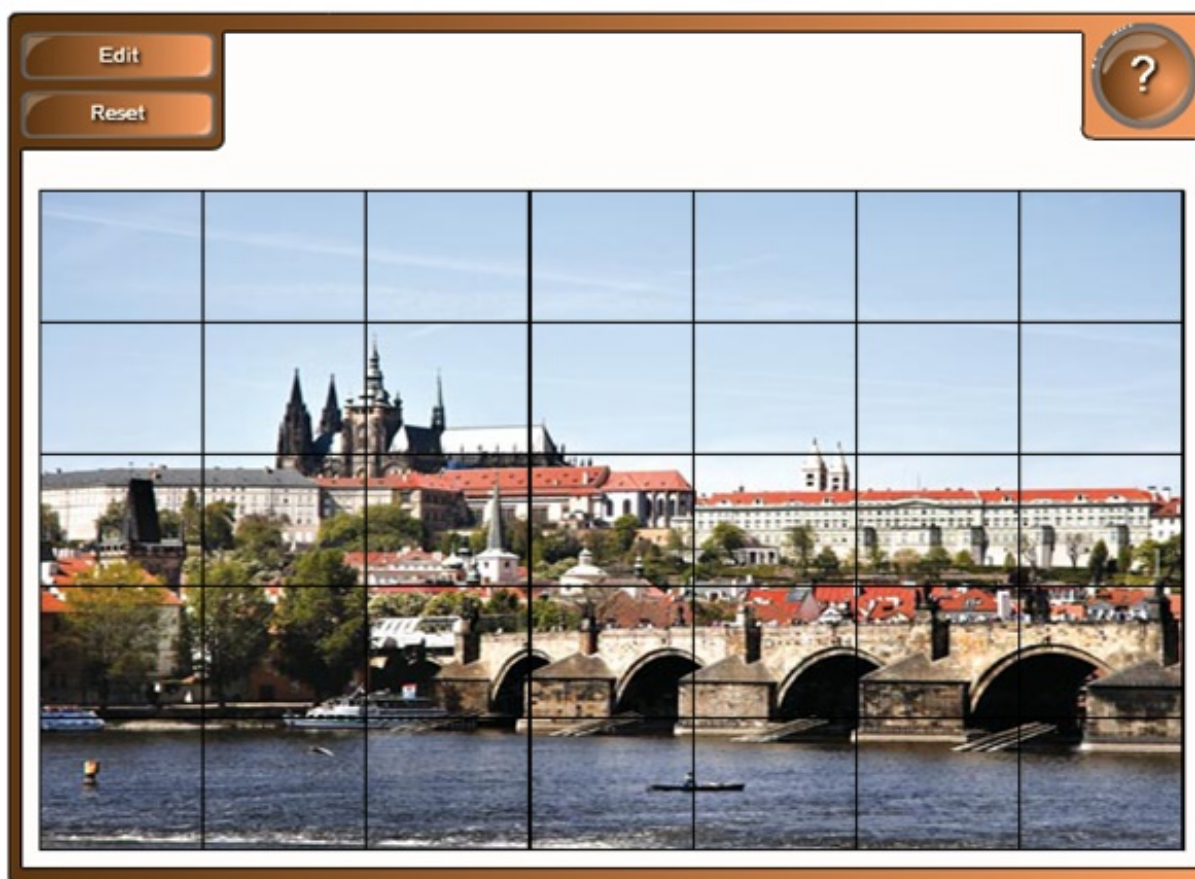
Naše vlast se jmenuje **Česká republika**.

Na obrázku je hlavní město - Praha.

Na obrázku je **hlavní město - Praha.**

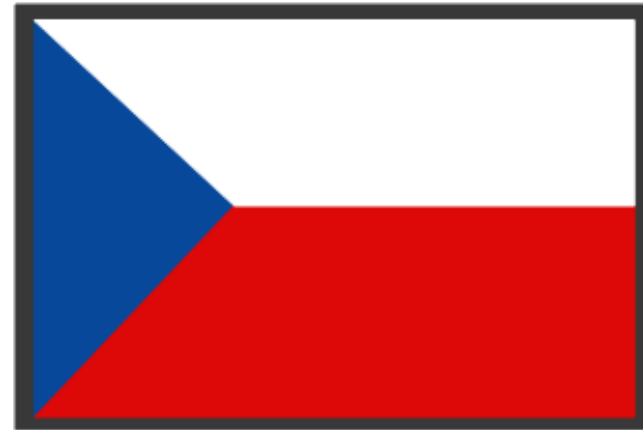

V Praze sídlí parlament, vláda a prezident.

Státní symboly České republiky jsou:

státní znak

státní vlajka

státní hymna 🎵

V Praze sídlí parlament, vláda a prezident.

Státní symboly České republiky jsou:

státní znak

státní vlajka

státní hymna

Domov - Opatovice

Opatovice leží 14 km jižně od Brna, katastrem obce protékají tři vodní toky – středem katastru říčka Dunávka, po jeho okrajích řeky Cézava a Svatka.

Archeologické nálezy na tomto území dokazují přítomnost slovanských kmenů již na počátku 6. století. První písemná zmínka o obci je v Zakládací listině kláštera rajhradského od Břetislava I. z roku 1048. Opatovice byly původně osada opatoviců, tj. lidí opatových, nazvaných podle pánů - opatů břevnovských, jimž patřil klášter a přilehlé osady.

K pozoruhodnostem obce patří kostel sv. Karla Boromejského, stavěný v letech 1868-1869. Od kostela přes původní náves je to kousek k rybníkům, které napájí potok Dunávka. Zde se pořádají tradiční rybářské závody. Přes mostek u nejmenšího rybníčku se dostaneme až ke smírčím kamenům z poloviny 17. století. Podle pověsti zde zahynuli tři muži, kteří soupeřili o milovanou ženu. Opodál na jihozápad na kraji pozůstatku lužního lesa Přední líchy stojí vedle mysliveckého posedu vysoký kamenný památník zvaný Štátule, připomíná zastřelení klášterního myslivce v r. 1830.

Více informací z historie i bohatého současného života najdeme na www.opatovice.eu.

Znak a vlajka obce

Znak má tuto podobu: v modrém štítu stříbrný ondřejský kříž přeložený zlatým kruhem a v něm opatský klobouk se šesti střapci na každé straně.

Klobouk se střapci je tzv. mluvící znamení.

Klobouk se šesti střapci, jejichž počet nelze měnit, je pouze odznakem opatů. Tento klobouk ukazuje na

sv. Karla Boromejského, patrona obce, jemuž je

zasvěcen i zdejší kostel. Sv. Karel Boromejský býval na počátku kariéry opatem.

Ondřejský kříž, uváděný také jako kosmý, je jeden z nejvýraznějších zdobných prvků opatovického kostela. Obvykle se maluje stříbrný (bílý) v modrém poli.

Odkazuje na klášter v Rajhradě.

Kruh, vyjadřující prsten, je také symbolem opatů. Zároveň však kruh symbolizuje písmeno "O", počáteční písmeno názvu obce.

Vlajka plně respektuje symboliku znaku.

Modrý list s bílým ondřejským křížem, vycházejícím z první a čtvrté čtvrtiny horního a dolního okraje listu a přeloženým žlutým mezikružím o průměru poloviny délky listu a šířce jedné desetiny šířky listu, v něm černý opatský klobouk se šesti střapci na každé straně. Poměr šířky k délce listu 2:3.

POZNÁVÁME RAJHRADSKO

U smírčích kamenů a Štátule

SMÍRČÍ KAMENY - památka souboje 3 vojáků

Opatovické smírčí kameny z poloviny 17. století připomínají nelehkou dobu za švédských válek. Okolím táhla vojska, která mnohdy tábořila nedaleko obce. Tak se podle místní tradice stalo, že mezi třemi důstojníky došlo ke sporu a následně souboji, při kterém byli všichni tři zastřeleni. Můžeme se domnívat, že důstojníci stříleli na povel. Důvody souboje nejsou známy. Jedna z verzí lidového podání tvrdí, že spor nastal pro lásku všech třech k jedné místní krasavici. Na památku jejich souboje a smrti zde byly usazeny do tvaru trojúhelníku tři mohutné kameny ve vzdálenosti 150 kroků od sebe. (viz. mapa) Jeden ze tří kamenů se ztratil, odklizen nejspíše místními hospodáři, když zavazet zemědělské výroby.

První kámen je zaoblená stěla, která má na čelní straně dnes již nečitelný nápis. Na zadní straně je nízký, téměř zaniklý reliéf latinského kříže.

Druhý kámen má uražený horní roh a první řádky nápisu jsou také nečitelné. Na čelní straně kamene je reliéf gólgotského kříže s fragmenty majuskulního nápisu. Na zadní straně je zaniklý reliéf. Z fragmentu nápisu se dovídáme, že tento kámen nechala vytvořit manželka jednoho zastřeleného. Dochovaný nápis na kameni nám sděluje: „... PROČEZ NA (MÍSTĚ) KDE GEST ZASTŘEL(EN), MANŽELKA GEHO NA PAMÁTKU... KÁMEN DALA POSTAVITI, (K) GEHOŽ DUŠI P.B. RÁČIL(L) MILOSTIV BYTI.“

Kulturní památkou byly kameny prohlášeny v roce 1958. V roce 2010 byly oba kameny, do poloviny utopené v terénu, vyzdířeny a restaurovány akademickým sochařem Radomírem Vavrušou.

2. smírčí kámen (foto: I. Durec)

ŠTÁTULE – kamenný památník klášternímu myslivci

Na západ od Opatovic, nyní v polích, dříve na okraji bývalého opatovického lesa, stojí pískovcový pomník, provedený v gótském slohu. (viz. mapa) Místními je nazývány Štátule, z německého die Statule – socha. V těchto místech byl zastřelen 18. března 1830 klášterní myslivec Josef Soukal pytlákem Františkem Zapomnělým. Dávny dramatiky příběh nám při pohledu na Štátule ožívá. Osudového dne byla velká jarní povodeň, což bývalo před regulací Svatavy v roce 1848 v tomto kraji při jarním tání běžné. Voda zde ovšem rychle neopadávala, tak byly zřívány v okolí tzv. slepé hráze, na nichž nacházela útočiště lesní a polní zvěř. Tyto hráze bývaly častým cílem pytláků, kteří z člnů na zvěř stříleli nebo ji vehnali do vody a utloukli.

Myslivec Soukal s dalšími lidmi uvolňoval ledové kry, když od opatovického lesa zazněla střílná rána. Soukal si vzal znamenitého veslaře Štětka a jejich člun rychle vyrazil k opatovického lesu. Když pluli kolem lesa, objevila se náhle loďka pytláka se střílnou smrou, která směřovala k Bluččině. Soukalův člun ji začal dohánět, načerpal myslivce ve stoje vyzval pytláka, aby se vzdal. Ten ale sáhl po pušce a vystřelil. Do hrudi trefený Soukal padl do náruče Štětky s posledními slovy: „Štětko, braň se, já mám dost.“ Pytlák František Zapomnělý na loďce unikl. Krátce na to byl ovšem v Bluččině dopaden a odsouzen na deset let těžkého žaláře na Špiberku, kde brzy zemřel.

Opatovický les na Mapě Rajhradské fauně z 18. století.

- Mapa trasy:
1. benediktinský klášter
 2. rajhradská špičarčina
 3. jeptiškační mešita
 4. soška Bobavy a Svatavy
 5. u bývalé chýtny
 6. u jeptišky
 7. u smírčích kamenů
 8. u kříže
 9. kaple sv. Václava
 10. pastýř u ládky
 11. stáje v Ražradě
 12. Čáslava a mlýnský náhon
 13. mešita v Ražradě
 14. u kaple sv. Štěpána
 15. mešita v Kamberku
 16. u smírčích kamenů
 17. rajhradská rybníky
 18. osídlená stáje
 19. u vesnice Ražradě

Soukalovi synové postavili v místě vraždy pomník s textem na přední straně: „Otci svému Josefu Soukalovi, myslivci kláštera rajhradského, na tomto místě od pytláka zastřelenému, postavili pomník tento pozůstali synové Josef, Jan a Anton“. Na zadní straně je věnování: „Otče, naše slzy posud kapou, žeš padl v povinnosti své, zlomyslná ruka střílnou ranou pronikla do dobré srdce tvé.“ Vnuč zastřeleného myslivce Soukala lesní Konstantin Máti končí svou stáť dojemnými slovy: „Tak skončil myslivce Soukal a pomník jemu postavený zvěstuje všem, že skončil smrti pro myslivce nejkrásnější, uprostřed svého lesa – bráně mlou mu zvěř.“ U Štátule se po celá léta nezastavoval jen myslivci, ale byla oblíbeným dostaveníčkem zamílovaných, což dosvědčují mnohá vyrytá srdíčka s monogramy z dávných let.

Špiberk na vedutě z roku 1808.

Tento projekt vznikl díky prostředkům Regionálního operačního programu NUTS 2 úřadu pro podporu cestovního ruchu v Mikroregionu Rajhradsko, 2012.

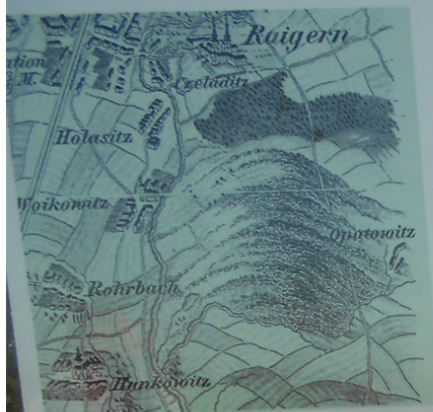

Grafické zpracování © 2012 Mgr. Petr Fuča

Opatovický les na ma
Myslivec Soukal s
Soukal si vzal zna
kolem lesa, objev
člun ji začal dohá
a vystřelil. Do hruc
dost.“ Pytlák Fran
zen na deset let tě

rušou.

Opatovický les na mapě z roku 1840

Myslivce Soukal s dalšími lidmi uvolňoval ledové kry, když od opatovického lesa zazněla střelná rána. Soukal si vzal znamenitého veslaře **Štětku** a jejich člun rychle vyrazil k opatovického lesu. Když pluli kolem lesa, objevila se náhle loďka pytláka se střelenou srnou, která směřovala k Blučině. Soukalův člun ji začal dohánět, načež myslivec ve stoje vyzval pytláka, aby se vzdal. Ten ale sáhl po pušce a vystřelil. Do hrudi trefený Soukal padl do náruče Štětky s posledními slovy: „**Štětko, braň se, já mám dost.**“ Pytlák František Zapomněl na loďce unikl. Krátce na to byl ovšem v Blučině dopaden a odsouzen na deset let těžkého žaláře na Špilberku, kde brzy zemřel.

ŠTÁTULE – kamenný památník klášternímu myslivci

Na západ od Opatovic, nyní v polích, dříve na okraji bývalého opatovického lesa, stojí pískovcový pomník, provedený v gotickém slohu. (viz. mapka) Místními je nazývaný Štátule, z německého die Statue – socha. V těchto místech byl zastřelen 18. března 1830 klášterní myslivec **Josef Soukal** pytlákem **Františkem Zapomnělem**. Dávný dramatický příběh nám při pohledu na Štátuli ožívá. Osudového dne byla velká jarní povodeň, což bývalo před regulací Svatky v roce 1848 v tomto kraji při jarním tání běžné. Voda zde ovšem rychle neopadávala, tak byly zřizovány v okolí tzv. slepé hráze, na nichž nacházela útočiště lesní a polní zvěř. Tyto hráze bývaly častým cílem pytlá-

2. smírčí kámen (foto: I. Durec)

Opatovický les na Mapě rajhradské farnosti z 18. století.

Soukalovi synové postavili v místě vraždy pomník s textem na přední straně: „**Otcí svému Josefu Soukalovi, myslivci kláštera rajhradského, na tomto místě od pytláka zastřelenému, postavili pomník tento pozůstalí synové Josef, Jan a Anton.**“ Na zadní straně je věnování: „**Otče, naše slzy posud ka-**

nou, žes padl v povinnosti své, zlomyslná ruka střelnou ranou proniknula dobré srdce tvé.“ Vnuč zastřeleného myslivce Soukala lesní **Konstantin Mátl** konal čí svou stať dojemnými slovy: „**Tak skončil myslivec Soukal a pomník jemu postavený zvěstuje všem, že skončil smrtí pro myslivce nejkrásnější, uprostřed svěřeného mu lesa – bráň milou mu zvěř.**“ U Štátule se po celá léta nezastavovali jen myslivci, ale byla oblíbeným dostaveníčkem zamilovaných, což dosvědčují mnohá vyrytá srdíčka s monogramy z dávných let.

(zdroj: K. Mátl: Ze života myslivců, Moravan 1930, zpracoval: Mgr. Ivo Durec)

